

Naslov: Opservatorija BLUEQ pokrenuta radi jačanja dugoročne zaštite morskih ekosistema Jadransko-jonskog mora

Podnaslov: Nova transnacionalna mreža povezuje nauku, praćenje i upravljanje morima kako bi se podržalo dugoročno očuvanje *Posidonia oceanica* i ekosistema plavog ugljenika.

Vrijeme i datum objavljivanja: Šibenik, Croatia | 11. avgust 2026.

U okviru projekta BLUEQ uspostavljena je nova transnacionalna platforma za saradnju posvećena dugoročnom praćenju, zaštiti i održivom upravljanju morskim ekosistemima.

Opservatorija BLUEQ okuplja javne organe, tijela za upravljanje zaštićenim morskim područjima, istraživačke institucije, nevladine organizacije i druge relevantne zainteresovane strane iz cijelog Jadransko-jonskog regiona. Njeno osnivanje predstavlja važan korak ka osiguravanju da se znanje, pristupi praćenju i saradnja razvijeni kroz BLUEQ nasatve i nakon trajanja projekta.

U središtu ove saradnje je jedan od najvrijednijih morskih ekosistema Mediterana, livade morske trave *Posidonia oceanica*.

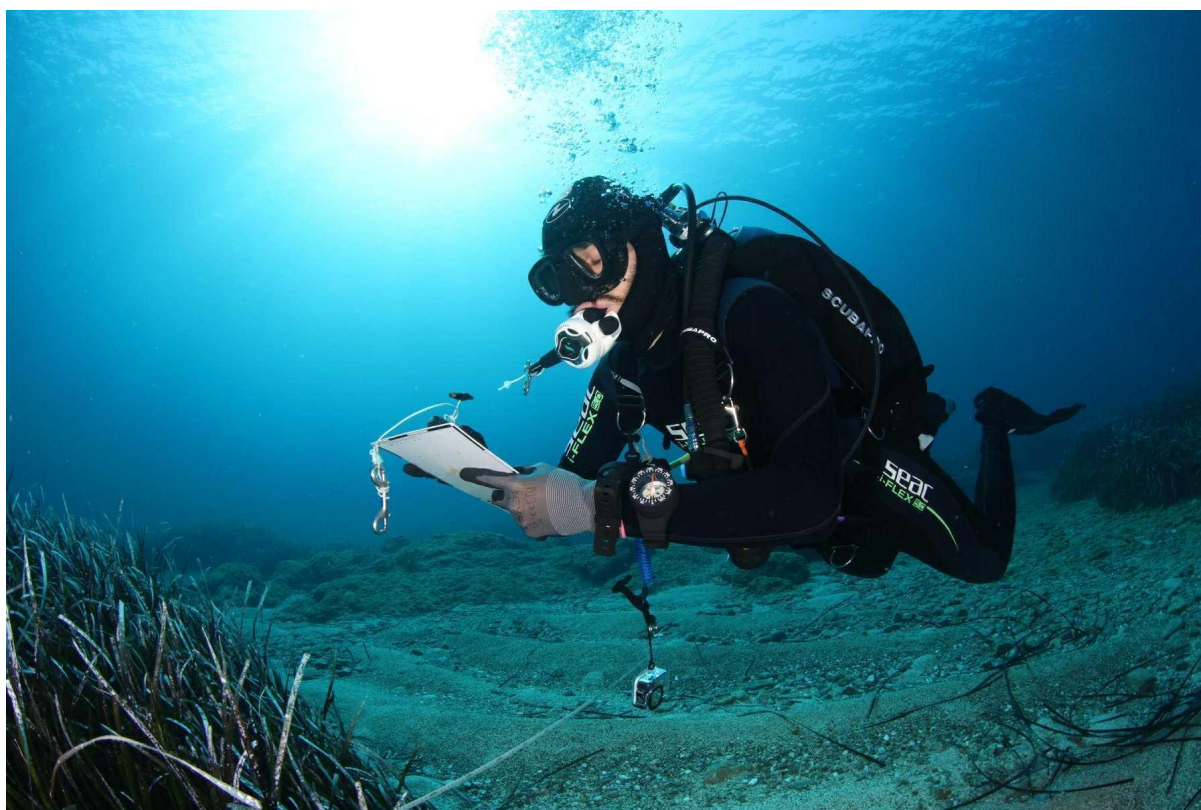

Figure 1 Podvodni terenski rad na livadi *Posidonia Oceanica* u okviru projekta BLUEQ

T1. Zaštita ekosistema *Posidonia oceanica* i plavog ugljenika

Projekat BLUEQ – Primjenjena rješenja za praćenje priobalnih staništa i kvantifikaciju plavog ugljenika: Integrirani pristup održivom upravljanju ekosistemom sufinansira Evropska unija kroz program Interreg IPA ADRION 2021–2027.

Predvođen Univerzitetom u Egeju, BLUEQ okuplja partnere iz cijelog Jadransko-jonskog regiona kako bi se suočili sa zajedničkim izazovima vezanim za praćenje, očuvanje i održivo upravljanje priobalnim i morskim ekosistemima.

Projekat se posebno fokusira na livade *Posidonia oceanica*. Ovi ekosistemi morske trave igraju suštinsku ulogu u mediteranskoj morskoj sredini: podržavaju bogat morski biodiverzitet, obezbjeđuju staništa za razvoj mladunaca, ishranu i sklonište brojnim vrstama, doprinose stabilizaciji sedimenta i kvalitetu vode, i vezuju i skladište značajne količine ugljenika tokom dugog vremenskog perioda.

Njihova uloga u sekvencijaciji ugljenika čini zdrave livade morske trave važnim dijelom takozvanih **ekosistema plavog ugljenika** - priobalnih i morskih ekosistema sposobnih da hvataju i skladište atmosferski ugljenik i time doprinose očuvanju biodiverziteta i ublažavanju klimatskih promjena.

Uprkos njihovom ekološkom i klimatskom značaju, efikasno očuvanje je i dalje izazovno zbog praznina u uporedivim i harmonizovanim informacijama o distribuciji, ekološkom stanju i kapacitetu skladištenja ugljenika livada *Posidonia oceanica* u Jadransko-jonskom regionu.

BLUEQ se bavi ovim prazninama objedinjavanjem naučnog znanja, inovativnih tehnologija praćenja i praktičnog upravljanja ekosistemima. Širom teritorija učesnica, projekat kombinuje različite pristupe praćenju i procjeni, uključujući satelitske i snimke dronovima, mapiranje na licu mjesta i pod vodom, istraživanja biodiverziteta, ekološke procjene, uzimanje jezgra sedimenta i uzorkovanje biomase.

Između oktobra 2025. i jula 2026. godine, sprovedene su koordinisane terenske kampanje u četiri područja istraživanja u Grčkoj, Italiji, Albaniji i Hrvatskoj, primjenjujući zajedničke metode u različitim morskim sredinama. Rani rezultati sa analiziranih lokacija pokazali su veće bogatstvo i raznolikost vrsta unutar *Posidonia oceanica* nego na susjednom golom sedimentu. Iako je ovo u skladu sa dobro utvrđenim ekološkim značajem staništa morske trave, terenski rad BLUEQ pruža uporedive dokaze specifične za lokaciju koji se mogu kombinovati sa rezultatima daljih laboratorijskih analiza.

Laboratorijski rad na prikupljenim uzorcima biomase i sedimenta pružiće dodatne informacije, uključujući podatke potrebne za procjenu skladištenja plavog ugljenika. Zajedno, ekološki, prostorni i rezultati vezani za ugljenik pomoći će u izgradnji potpunije slike o višestrukim funkcijama i vrijednosti livada *Posidonia oceanica* u projektnim područjima.

Dobijeni harmonizovani naučni dokazi doprinijeće pristupačnom rješenju zasnovanom na GIS-u i podržati razvoj zajedničkog regionalnog pristupa očuvanju i održivom upravljanju ekosistemima plavog ugljenika.

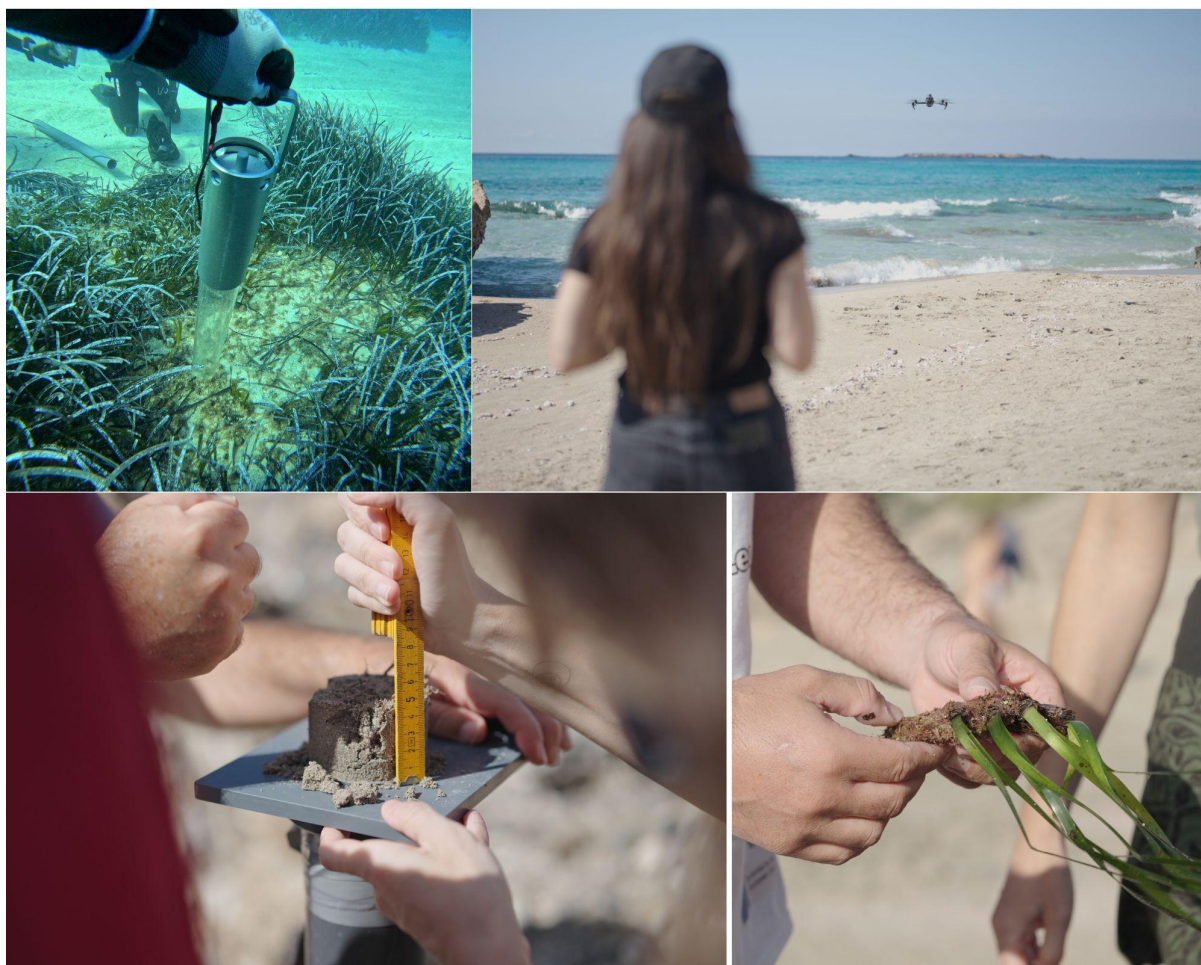

Figure 2 Najvažniji djelovi terenskih kampanja u četiri područja istraživanja BLUEQ u Grčkoj, Italiji, Albaniji i Hrvatskoj.

T2. Od naučnog znanja do dugoročne saradnje

Generisanje naučnih podataka je samo jedan dio izazova. Osiguravanje da ovo znanje ostane dostupno i da ga mogu koristiti institucije odgovorne za zaštitu i upravljanje morskim resursima podjednako je važno.

Iz tog razloga, **Opservatorija BLUEQ** je osnovana kao stalna transnacionalna struktura saradnje u okviru Jadransko-jonskog područja.

Opservatorija je osmišljena da podrži kontinuirano praćenje i ažuriranje informacija o statusu zaštite livada *Posidonia oceanica* i da poveže institucije i stručnjake koji su uključeni u njihovu zaštitu i upravljanje.

The project is co-funded by the European Union through the Interreg IPA ADRION programme.

Project: IPA-ADRION00447 – BLUEQ: Applied Solutions for Monitoring Coastal Habitats and Quantifying Blue Carbon Storage: An Integrated Approach for Sustainable Ecosystem Management.

Njeno članstvo okuplja javne organe, tijela za upravljanje zaštićenim morskim područjima, istraživačke institucije, nevladine organizacije i druge relevantne organizacije, kombinujući naučnu stručnost sa praktičnim iskustvom u upravljanju morskim i priobalnim područjima.

Kroz ovu mrežu, Opservatorija će služiti kao centar za razmjenu naučnih podataka, razmjenu znanja i iskustva i podršku većoj koordinaciji pristupa očuvanju među zemljama učesnicama.

Opservatorija je takođe centralni rezultat **Zajedničke strategije BLUEQ**, pružajući mehanizam putem kojeg se njeni principi i ciljevi mogu nastaviti sprovoditi na duži rok.

T3. Mreža osmišljena da se nastavi i nakon projekta

Operativni okvir Opservatorije BLUEQ zasniva se na tri međusobno povezane komponente: **Memorandum o saradnji**, **BLUEQ digitalni centar** i redovna komunikacija putem tematskih **newsletter-a**.

Memorandum o saradnji formalizuje posvećenost organizacija učesnica Opservatoriji. Njegovim potpisivanjem, institucije usvajačice podržavaju Zajedničku strategiju BLUEQ i obavezuju se da će doprinijeti znanjem, podacima, stručnošću i drugim resursima potrebnim za održavanje saradnje na duži rok.

Širom zemalja učesnica, partneri projekta BLUEQ angažovali su relevantne zainteresovane strane da se pridruže Opservatoriji i podrže njen dugoročni razvoj. Potpisivanjem Memoranduma o saradnji, ove organizacije formalizuju svoju posvećenost mreži i doprinose njenom kontinuitetu i nakon završetka projekta.

Njihovo učešće pomaže da se saradnja uspostavljena kroz BLUEQ transformiše u trajnu transnacionalnu mrežu, gdje se znanje, podaci, stručnost i praktično iskustvo mogu nastaviti dijeliti širom Jadransko-jonskog regiona.

Transnacionalni karakter Opservatorije je posebno važan jer morski ekosistemi i pritisci koji na njih utiču ne prate administrativne ili nacionalne granice. Uporedivi pristupi praćenju, zajedničko znanje i redovna saradnja između institucija stoga mogu pružiti jaču osnovu za koordinisanu zaštitu u Jadransko-jonskom regionu.

T4. Omogućavanje pristupa znanju BLUEQ-a

Razvijen je poseban **BLUEQ digitalni centar** kao centralni prostor za onlajn komunikaciju i razmjenu znanja Opservatorije.

Digitalni centar pruža pristup ključnim rezultatima projekta, alatima za praćenje, podacima o projektima i primjerima dobre prakse, olakšavajući interakciju među članovima Opservatorije i sa spoljnim zainteresovanim stranama.

Dopunjuju ga tematski newsletter-i osmišljeni da održavaju kontinuirani protok informacija o BLUEQ aktivnostima, naučenim rezultatima i pilot akcijama. Putem ovih komunikacionih kanala, Opservatorija ima za cilj da dopre ne samo do istraživača i institucija direktno uključenih u projekat, već i do kreatora politike, upravnika zaštićenih područja, drugih zainteresovanih strana u oblasti mora i šire javnosti.

Zainteresovane strane i organizacije zainteresovane za praćenje morskih staništa, zaštitu *Posidonia oceanica* i plavi ugljenik pozvane su da se **pridruže zajednici BLUEQ opservatorije putem Digitalnog centra**. Prijavljivanjem mogu pratiti aktivnosti Opservatorije, primati ažuriranja projekata i newsletter-a i ostati povezani sa širom BLUEQ zajednicom.

BLUEQ Observatory

A transnational cooperative community engaging authorities, researchers, and stakeholders to ensure continuity and long-term implementation of project outcomes.

Acts as a scientific reference point to support continued monitoring and management. The BLUEQ Observatory is a transnational platform dedicated to the preservation of seagrass ecosystems across the Adriatic-Ionian (ADRION) region. By bridging the gap between scientific research, institutional policy, and financial innovation, the Observatory serves as the permanent heart of cross-border cooperation for our marine environment.

Core Objectives

Standardized Monitoring: Harmonizing protocols across borders to ensure data consistency and reliable conservation assessments.

Knowledge Exchange: Facilitating the seamless sharing of data and technical expertise between ADRION coastal countries.

Financial Innovation: Identifying and developing financial incentives for Nature-based Solutions, linking ecological health to economic sustainability.

Strategic Governance: Serving as the foundation for the BLUEQ Joint Strategy, ensuring long-term policy impact.

Do you want to be part of

Our Community

Sign up in the BLUEQ Observatory

Newsletters ▾

Figure 3 Odjeljak Opservatorije BLUEQ u okviru Digitalnog centra, koji pruža informacije o Opservatoriji i pristup registraciji zajednice i newsletter-ima.

BLUEQ Digitalni centar: <https://blueqdigitalhub.eu/index.html>

The project is co-funded by the European Union through the Interreg IPA ADRION programme.

Project: IPA-ADRION00447 – BLUEQ: Applied Solutions for Monitoring Coastal Habitats and Quantifying Blue Carbon Storage: An Integrated Approach for Sustainable Ecosystem Management.

T5. Izgradnja zajedničke osnove za buduću zaštitu mora

Osnivanje Opservatorije BLUEQ označava prelazak sa saradnje zasnovane na projektima ka dugoročnoj transnacionalnoj mreži.

Okupljanjem rezultata praćenja, naučne stručnosti, iskustva u upravljanju i institucija iz cijelog Jadransko-jonskog regiona, Opservatorija ima za cilj da pomogne u osiguravanju da znanje koje generiše BLUEQ ostane dostupno i operativno nakon završetka projekta.

Na ovaj način, BLUEQ nastoji da stvori trajnu vezu između **nauke, monitoringa i upravljanja morima**, podržavajući bolje informisane odluke za očuvanje *Posidonia oceanica*, ekosistema plavog ugljenika i šireg morskog okruženja.

T6: O BLUEQ-u

BLUEQ (IPA-ADRION00447) je skraćenica za „Primjenjena rješenja za praćenje priobalnih staništa i kvantifikaciju skladištenja plavog ugljenika: Integrirani pristup za održivo upravljanje ekosistemom”. Projekat je sufinansiran od strane Evropske unije u okviru programa Interreg IPA ADRION 2021–2027 i podržava zeleniji, klimatski otporniji jadransko-jonski region.

T7: Dodatne informacije

- Veb-sajt projekta: <https://blueq.interreg-ipa-adrion.eu/>
- Fejsbuk stranica: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61573080822180>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/blue-q-project>